

तमिन्द्रियाणि सर्वाणि नानुपश्यन्ति पञ्चधा । आञ्जयेनं केचिदग्निं केचिदाहुः प्रजापतिं ।
 चतुर्मासार्द्धमासांश्च दिवसांश्च क्षणांस्तथा । पूर्वाह्णमपराह्णञ्च मध्याह्णमपि चापरे ।
 मुहूर्तमपि चैवाञ्जरेकं सन्तमनेकधा । तं कालमिति जानीहि यस्य सर्वमिदं वशे ।
 बह्वनीन्द्रसहस्राणि समतीतानि वासव । बलवीर्योपपन्नानि यथैव त्वं शचीपते ।
 त्वामप्यतिबलं शक्र देवराजं बलोत्कटं । प्राप्ते काले महावीर्यः कालः संशमयिष्यति ।
 य इदं सर्वमादत्ते तस्माच्छक्र स्थिरो भव । मया त्वया च पूर्वैश्च न च शक्यो निवर्त्तितुं ।
 यामेतां प्राप्य जानीषे राजश्रियमनुत्तमां । स्थिता मयीति तन्मिथ्या नैषा ह्येकत्र तिष्ठति ।
 स्थिता हीन्द्रसहस्रेषु तदिष्टिष्टतमेष्वियं । माञ्च लोला परित्यज्य त्वामगादिबुधाधिप ।
 मैवं शक्र पुनः कार्षीः शान्तो भवितुमर्हसि । त्वामप्येवंविधं ज्ञात्वा क्षिप्रमन्यं गमिष्यति ।
 इति श्रीमहाभारते शान्तिपर्वणि मोक्षधर्मपर्वणि बलिवासवसंवादे चतुर्विंशत्यधिकद्विंशतोऽध्यायः ॥ २२४ ॥
 ॥ भीष्म उवाच ॥ शतक्रतुरथापश्यद्वलेर्दीप्तां महात्मनः । स्वरूपिणीं शरीराद्धि निष्क्रामन्तीं तदा श्रियं ।
 तां दृष्ट्वा प्रभयोद्दीप्तां भगवान् पाकशासनः । विस्मयोत्फुल्लनयनो बलिं पप्रच्छ वासवः ।
 ॥ शक्र उवाच ॥ बले केयमपक्रान्ता रोचमाना शिखण्डिनी । त्वत्तः स्थिता संकेयूरा दीप्यमाना स्वतेजसा ।
 ॥ बलि उवाच ॥ न हीमामासुरीं वेद्मि न देवीं न च मानुषीं । त्वमेनां पृच्छ वा मा वा यथेष्टं कुरु वासव ।
 ॥ शक्र उवाच ॥ का त्वं बलेरपक्रान्ता रोचमाना शिखण्डिनी । अजानतो ममाचक्ष नामधेयं शुचिस्मिते ।
 का त्वं तिष्ठसि मामेव दीप्यमाना स्वतेजसा । हित्वा दैत्येश्वरं सुभु तन्ममाचक्ष पृच्छतः ।
 ॥ श्रीरुवाच ॥ न मां विरोचनो वेद नायं वैरोचनो बलिः । आञ्जयौ दुःसहेत्येवं विधिस्तेति च मां विदुः ।
 भूतिर्लक्ष्मीति मामाहुः श्रीरित्येवञ्च वासव । त्वं मां शक्र न जानीषे सर्वे देवा न मां विदुः ।
 ॥ शक्र उवाच ॥ किमिदं त्वं मम कृते उताहो बलिनः कृते । दुःसहे विजहास्येनं चिरसंवासिनी सती ।
 ॥ श्रीरुवाच ॥ न धाता न विधाता मां विदधाति कथञ्चन । कालस्तु शक्र पर्यागान्मैनं शक्रावमन्यथाः ।
 ॥ शक्र उवाच ॥ कथं त्वया बलिस्त्यक्तः किमर्थं वा शिखण्डिनी । कथञ्च मां न जह्यास्त्वं तन्मे ब्रूहि शुचिस्मिते ।
 ॥ श्रीरुवाच ॥ सत्ये स्थिताऽस्मि दाने च व्रते तपसि चैव हि । पराक्रमे च धर्मे च पराचीनस्ततो बलिः ।
 ब्रह्मण्योऽयं पुरा भूत्वा सत्यवादी जितेन्द्रियः । अभ्यस्य द्वाह्मणानामुच्छिष्टासृशृङ्गतं ।
 यज्ञशूलः सदा भूत्वा मामेव यजतेऽत्ययं । प्रोवाच लोकान् मूढात्मा कालेनोपनिषोडितः ।
 अपाकृता ततः शक्र त्वयि वक्ष्यामि वासव । अप्रमत्तेन धार्याऽस्मि तपसा विक्रमेण च ।
 ॥ शक्र उवाच ॥ नास्ति देवमनुष्येषु सर्वभूतेषु वा पुमान् । यस्त्वामेको विमर्हितुं शक्नुयात् कमलालये ।
 ॥ श्रीरुवाच ॥ नैव देवो न गन्धर्वो नासुरो न च राक्षसः । यो मामेको विमर्हितुं शक्तः कश्चित् पुरन्दर ।
 ॥ शक्र उवाच ॥ तिष्ठेथा मयि नित्यं त्वं यथा तद्ब्रूहि मे शुभे । तत्करिष्यामि ते वाक्यमृतं तद्वक्तुमर्हसि ।
 ॥ श्रीरुवाच ॥ स्थास्यामि नित्यं देवेन्द्र यथा त्वयि निबोध तत् । विधिना वेददृष्टेन चतुर्द्धा विभजस्व मां ।
 ॥ शक्र उवाच ॥ अहं वै त्वां निधास्यामि यथाशक्ति यथाबलं । न तु मेऽतिक्रमः स्यादै सदा लक्ष्मि तवान्तिके ।